

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Sárközi István ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 21.P.89.453/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.638.241/2009/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. május 25. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 41.990 (Negyvenegyezer-kilencszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes édesapja 1995. január 5-én, az alperes mentővel történő kórházba szállítása során meghalt. A felperes 2006. április 13-án kapta meg a boncjegyzőkönyvet, 2007. április 13-án nyújtotta be a hozzátartozói kárigényét tartalmazó keresetlevelet a bírósághoz, és a nem vagyoni kártérítési követelését a perben 100 millió forintra felemelte. Arra hivatkozott, hogy az apja halálával összefüggésben kialakult pszichés állapota miatt nem tudta korábban érvényesíteni a követelését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, elévülésre hivatkozott.

Az elsőfokú ítélet a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperesnél nem alakult ki olyan pszichés állapot, amely képtelenné tette őt arra, hogy a kártérítési igényét az elévülési időn belül érvényesítse, ezért a felperes követelése elévült. A felperes nem bizonyította, hogy menthető okból nem tudta korábban érvényesíteni a követelését.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a szakértői vélemény alapján, hogy a felperesnél nem alakult ki olyan pszichés állapot, amely képtelenné tette őt arra, hogy a kártérítési igényét az elévülési időn belül érvényesítse. Az elévülés nyugvására nem került sor, a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésében írt feltételek nem

álltak fenn, ezért nem volt jelentősége annak, hogy a felperes a boncjegyzőkönyvet mikor kapta kézhez.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak a hatályon kívül helyezését, és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a bíróságok jogszabálysértően jártak el, amikor nem alkalmazták a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdését, mert állapota miatt a követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni és az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelését érvényesítette. A férjével történt megismerkedését követően, 2006. év elején a házastársa ráhatására kérte meg az alperestől az esetlapot, amiből tudomást szerzett arról, hogy a beteg újraélesztéséről - mert halálos betegség végstádiumában lévőnek tartották - eltekintettek. Ennek ismeretében kérte ki a boncjegyzőkönyvet, azt 2006. április 13-án kapta meg, és abból jutott a tudomására, hogy az alperes által készített esetlapon a döntést alátámasztó orvosi adatok nem szerepelnek. Eddig az időpontig abban a hiszemben volt, hogy az alperes minden tőle telhetőt megtett az apja életének megmentéséért. Állította, hogy a pszichés állapota miatt - intenzív kapcsolatot tart fenn halott édesapjával - és csak a férje hatására került olyan állapotba, hogy jogos követelését érvényesítse.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felperes hozzátartozói kárigényt érvényesített, mert állítása szerint az apját az alperes mulasztása miatt veszítette el. A kár megtérítése iránti igény elbírálására a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése az irányadó. Miután a perben az alperes elévülésre hivatkozott, a bíróságnak elsődlegesen ebben a kérdésben kellett állást foglalnia.

A felperes károsodása 1995. január 5-én, az apja halálával következett be, és az elévülés is ekkor kezdődött. A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes (Ptk. 360. §), ebből következően az elévülés ekkor kezdődött [Ptk. 326. § (1) bekezdés], a felperes pedig az öt éves elévülési határidőn túl [Ptk. 324. § (1) bekezdés] elkéssetten, 2007. évben terjesztette elő a kártérítési igényét. Miután az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet [Ptk. 325. § (1) bekezdés] a bíróság jogerős ítéletében helytállóan utasította el a felperes keresetét. Az elévülés kezdete olyan objektív tény, amely a károsodás bekövetkeztével indul, a károsult szubjektív tudatától, vagy ismereteitől függetlenül.

A felperes a perben arra hivatkozott, hogy az apja halála miatt olyan állapotba került, amely miatt nem volt képes a halál körülményeit megismerni és a követelését érvényesíteni. Előadása szerint miután 2006. április 13-án megkapta a boncolási jegyzőkönyvet, állapota miatt még akkor sem volt az igényérvényesítéshez megfelelő állapotban.

A felperes a keresetét 2007. április 13-án nyújtotta be, de a felperes előadásából az is megállapítható, hogy már 2005. évben ismerte az alperes iratait és ennél is korábban szerzett ismeretet már - 1995-ben - az alperes beszállításkori tevékenységéről.

Az állított jogellenes károkozás mibenlétének később, az adott esetben 2006. április 13-i megismerése nem jelentheti az 1995-ben bekövetkezett károsodás esetén az igényérvényesítés, a kártérítési követelés addigi nyugvását. Az elévülés akkor nyugszik, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni. Az adott esetben az elévülés nyugvását azért nem lehet megállapítani, mert a felperes számára a haláleset után, az erre vonatkozó körülmények tisztázására, megismerésére minden fizikai és objektív lehetőség ténylegesen biztosított volt, és nem volt akadályt jelentő menthető ok a felperesnél sem. A felperes lelki állapota - bár nem vitásan megviselte apja halála -, de nem volt olyan, amely kizárta volna az igényérvényesítést, akadályozta volna az apja halála körülményeinek a megismerését. A követelés érvényesítése pedig nem feltétlenül bírósági igényérvényesítést jelent. A beteg halálával kapcsolatos iratok korábbi megismerésének nem volt akadálya, ezekhez a felperes korábban is hozzájuthatott volna. A felperes nem tévése, érdeklődésének, utánajárásának elmaradása egyúttal azzal járt, hogy az elévülés ideje a halál idejétől kezdődően folyt, majd öt év után az elévülés be is következett, ami a bíróság előtti igény érvényesítését már kizárja [Ptk. 325. § (1) bekezdés]. A jogerős ítélet indokolásában ezért a bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes követelése elévült.

Amennyiben elfogadható lenne a felperes álláspontja, hogy a követelés nyugvása 2006. április 13-ig megállapítható, ettől az időtől az elévülés nyilvánvalóan nem kezdődhetett el. Amennyiben azonban abból indulnánk ki, hogy a felperes a követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni a követelését a boncjegyzőkönyv kézhezvételéig, az az elévülés nyugvását eredményezte volna. A Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése alapján a követelés akkor is érvényesíthető az akadály megszűnésétől egy éven belül, ha az elévülési idő már eltelt. A perindítás ebben az esetben is egy éven túli. Ennél a határidőnél sem az elévülés nyugvása, sem megszakadása nem következhet be, így annak sem lenne jelentősége, ha ez alatt az idő alatt a felperes pszichés állapota nem tette volna lehetővé a perlést; a szakértői vélemény alapján azonban az megállapítható, hogy ebben az időben sem volt a felperes olyan állapotban, amely az igény érvényesítésére alkalmatlanná tette.

Mindezekre tekintettel elévülés miatt a keresetet elutasító jogerős

ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. május 25.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő
HM